

Kobilji curek in Lehnjak

Srce razjasnita in oko

Dostop: Od Rašice na zahod do vasi Rob 6 km. Od tam najprej do prvega slapa, imenovanega Kobilji curek, ki je lahko dostopen, potem pa še do zgornjega slapa Lehnjak. Izletnik naj bo dobro obut, pripravljen, da skače prek potoka, tu in tam malo popleza prek skal in skrotja, da se, skratka, poda v okoli dve uri hoda dolgo pustolovščino v nedotaknjeni naravi.

Naravne lepote

Zgodovinsko-kulturne znamenitosti

Ali ima lahko slap še bolj slikovito ime? In sploh: kje je ta slap, ki že od leta 1962 s pitno vodo napaja zmeraj žejno, zmeraj suho Dobrepolje? Mogoče je, da ga tudi marsikateri Dobrepoljec ne pozna.

Od Trubarjeve Rašice torej pelje lepa cesta v 6 kilometrov oddaljeni Rob. Iz središča te vasi, s križišča, od koder se sicer cesta usmeri na desno na Kurešček ali Krvavo Peč, zavijete levo in se peljete mimo lesnega obrata do sotočja dveh potočkov, okoli kilometer daleč. Tam gozdna cesta spet krene v levo in vijuga skozi senčni gozd z imenom Kraje. Pred mostom, kjer je dovolj prostora za parkiranje, vas prijazne lesene puščice usmerijo k slapu.

Po kratki vožnji v senčni soteski potoka Kobilji curek in po kažipotu, ki vas čez potok usmerja k cilju, zaslišite in po kratkem vzponu skozi temno prepoko hriba že vidite senčno in zatišno slapišče. Kakš-

Slapišče Kobilji curek na Črnem potoku pri Robu

nih petnajst metrov globoko se slap istega imena poganja prek prepokane stene. A to je le njegova spodnja stopnja. Če malo poplezate po komaj zaznavni, zraven pa še hudo strmi stezi, pridete do vmesne uravnave slapu, pod zgornjo stopnjo slapu. Sešteti višini obeh stopenj znašata 30 metrov. Ob visoki vodi se ta najvišji dolenski slap posebno izrazito, kakor na toboganu, zavrti v žlebu in brizgne skozi luknjo v skalah. Z malo domišljije si res lahko predstavljate kobilji zadek. Vsekakor

se je ime Kobilji curek prijelo zaradi preprostega ljudskega užitka nad opazovanjem izbrizgavanja vode. Od blizu je pojav še bolj slikovit in prav nič lasciven, nasprotno, občutek je čist in dišeč, kot ga lahko ponudi le deviška voda. Poplezajte po triadnih stenah, morda boste izbrskali kakšno okamnelo školjko, koralo ali luknjičarko izpred milijonov let. Vzhičeni boste nad svojim vzpenjanjem; sicer negibna skala se bo zaradi spuščajočega se gibanja vode vzpenjala z vami. Kje lahko najdete boljši občutek, da ste živi! Voda ob vas se nenehno obnavlja in je nekakšen simbol sveta, v katerem se elementi spreminjajo, medtem ko je oblika nespremenjena.

Če je v vas kaj pustolovca in ste dovolj previdni, da se ne bojite zdrsa, če imate občutek za orientacijo v kraških gozdnih strminah in če ste vzeli s seboj še zemljevid, se nikar ne obrnite; smer – jugovzhod. Po četrtni uri hoje po brezpotju dosežete kolovoz, ki vas ravno tako čez četrtno uro pripelje v vasico Zgonče, na Rutarsko planoto. Po petih minutah blagega vzpona po širnem zravnanem travniku pridete do cerkve sv. Primoža in Felicijana (817 m). Čaka vas lepa nagrada: eno najlepših razgledišč na Dolenjskem. Pogled se spušča na Ribniško podolje med Travno goro in Malo goro, na desno se ustavi na Blokah in tam, kjer je obzorje najvišje, se pne Snežnik. Kot na večini okoliških vzpetin je bilo tudi tu prazgodovinsko gradišče in gotovo tudi svetišče. V srednjem veku so zgradili cerkev in jo kasneje širili. V drugi polovici 15. stoletja, nekaj preden se je čisto blizu na Rašici rodil neki drugi Primož, veliki duhovnik iz mesa in krvi, so jo z gotskimi freskami poslikali furlanski mojstri. Mežnarija in mrtvašnica se zdita že stoletja razvaljeni, pa so ju le s topovi razdejali Italijani med roško ofenzivo. Maloštevilni grobovi okoli cerkve bodo pričali, da na Rutarski planoti živi malo ljudi. Zanimiv pa je grob s skrivnostno ljubezensko zgodbo: na preprostem kamnu v latinščini piše, da je tu pokopan Carolus, poslednji iz svojega rodu. Dolga leta sem opazoval samo ta kamen nad preprosto gomilo in razmišljal, zakaj si je nekdo, ki gotovo ni doma od tu, izbral za svojo večno hišo ta božji košček z enim najlepših slovenskih razgledov.

Pogled od cerkve sv. Primoža po Rutarski planoti in naprej proti Ribniški dolini in Kočevskemu

Romantično brezpotje
ob potoku Kobilji curek proti
slapu Lehnjak

V maju 1998 sem zagledal gomilo uokvirjeno, kamen pa položen na spomenik neke Justine, ki da je s Karlom zopet združena, kakor piše po slovensko. Eros in tanatos, konec ali nadaljevanje? Vsekakor imata Karel in Justina tu blizu do neba. Tudi mene vsakič pri Primožu prime želja, da bi poletel, ko pa je neba vsenaokoli tako veliko. Pod mano pa, tako včasih občutim, se zbirajo vode za slapišče Kobilji curek. Ponovno oplajajo zemljo in odtekaajo, kakor življenje.

Kot rečeno, pa potok Kobilji curek ne izvira pod Primožem. Njegov tok lahko nekaj časa zasledujemo naprej po cesti, dokler na prvem sotočju ne zavijemo v njegovo desno strugo in se naprej približno petdeset minut prebijamo po koritu do gornjega slapa, ki nima domačega imena, se pa po svojih izrednih kamninskih zakladih imenuje Lehnjak. Prvi ga je lepo opisal in nemara tudi poimenoval znameniti raziskovalec slovenskih slapov, profesor Anton Ramovš.

Slap Lehnjak je primeren za pustolovske duše, zahteva kakšno uro hoje po prvinski naravi, čez pragove in brzice prek korit, ki jih je izdolbla voda, mimo vrtinčavih tolmunčkov, pod padlimi drevesi, skozi njihove zlomljene krošnje, ves čas po razjedenem dnu, v prijetni senci, ob bistrici, ki te ves čas mika, da bi si jo v dlaneh nosil v usta. Sonce se igrivo spogleduje z mahom, rožicami in metulji, kakor mežikava žarnica. *Srce razjasni in oko!* Popotniku se spred nog umikajo lisice, tudi gobe bi se skupaj z močeradi najraje skrile nazaj pod listje. Včasih ob kakem napajališču, ob katerem so še sveži sledovi parkljev, zaveje nekoliko težek vonj po srnjadi. Strmec potoka je vse večji in že je tu zgornji, šestmetrski slap Lehnjak, ki v dveh pahljačastih curkih omahuje čez temne lehnjakove skale, pravzaprav polzi, mezi in curlja čez temne gube lehnjaka, skozi bujni mah. Vanj potok Kobilji curek, porojen komaj nekaj lučajev naprej pod vasicama Mohorje in Boštetje, odlaga raztopljeni apnenec. Iz apnenčevih skorij, ki začnejo oklepati rastline, nastaja lehnjak, lahka, votličava in luknjičava kamnina. Tu, na prazviru Krke, je eno najlepših porojevališč lehnjaka pri nas, če seveda smemo uporabiti to besedo za svojevrstni, desetletni proces umiranja živega in rojevanja neživega. A z malo domišljije si ob pogledu na ljubko skakljanje vode po mahu človek zlahka predstavlja, da lehnjakova grbina raste pred njim prav tisti hip. Vsenaokoli se bohota narava: zakaj ne bi pred strmečim človekom oživljal tudi ta lepi svetli kamen?